

دفاع مشروع در حقوق جزایی ایران

(تاریخ دریافت ۱۳۹۶/۰۹/۲۲ ، تاریخ تصویب ۱۳۹۶/۱۲/۱۰)

علیرضا رضایی سیاییدی

دانش آموخته کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم شناسی

چکیده:

با توجه به تغییراتی در احکام دفاع مشروع در قانون مجازات اسلامی مصوب ۹۲ که البته در اصل پذیرش و آثار آن تغییراتی به وجود نیامده است لذا هدف از این پژوهش مطالعه ای تطبیقی پیرامون دفاع مشروع مصوب ۱۳۹۲ با قوانین گذشته است که مورد بررسی قرار می گیرد. مباحث مربوط به دفاع مشروع در قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ در مواد ۱۵۶، ۱۵۷ و ۱۵۸ بیان شده است. موضوع دفاع در قانون جدید نیز طبق ماده ۱۵۶ این قانون: جان، مال، ناموس، عرض و آزادی تن بیان شده است. طبق ماده ۱۵۶ قانون مجازات مصوب ۱۳۹۲: «هرگاه فردی در مقام دفاع از نفس، عرض، ناموس، مال یا آزادی تن خود یا دیگری در برابر هرگونه تجاوز یا خطر فعلی یا قریب الوقوع با رعایت مراحل دفاع مرتکب رفتاری شود که طبق قانون جرم محسوب می شود، در صورت اجتماع شرایط زیر مجازات نمی شود:

الف) رفتار ارتكابی برای دفع تجاوز یا خطر ضرورت داشته باشد.

ب) دفاع مستند به قرائن معقول یا خوف عقلایی باشد.

پ) خطر و تجاوز به سبب اقدام آگاهانه یا تجاوز خود و دفاع دیگری صورت نگرفته باشد.

ت) توسل به قوای دولتی بدون فوت وقت عملاً ممکن نباشد یا مداخله آنان در دفع تجاوز و خطر مؤثر واقع نشود». این ماده سه تبصره دارد که هر کدام در جای خود مورد بررسی قرار خواهند گرفت.

